

Μια Ελληνίδα επιστρέφει σπίτι της στο βομβαρδισμένο Χαλέπι

[/ Θεολογία και Ζωή / Οδοιπορικά - Προσκυνήματα](#)

Χριστιανή, αριστερή, παντρεμένη με Σύρο μουσουλμάνο, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το Χαλέπι μετά από 28 χρόνια γάμου. Τώρα επιστρέφει εκεί για να δει τον άντρα της που παραμένει ανάμεσα στα ερείπια.

Το Χαλέπι αποτελεί ιστορικά μία από τις αρχαιότερες πόλεις που κατοικούνται. Μέχρι που ξεκίνησε ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία, ο οποίος διέλυσε τα πάντα, ήταν μια πανέμορφη, ήρεμη πόλη, με μεγάλες πλατείες, συντριβάνια, εντυπωσιακά τζαμιά, διάσημη παραγωγή σαπουνιών, το αρχαιότερο κλειστό σουκ (αγορά) στη Μέση Ανατολή, ενσωματωμένο στην καθημερινότητα των ντόπιων, την παλιά περιοχή Τζντάιντε με τις χριστιανικές εκκλησίες και τα αρμένικα μαγαζιά - πόλος έλξης επισκεπτών. Αυτός ο υπέροχος τόπος και δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Συρίας σήμερα έχει μετατραπεί, σε μεγάλο ποσοστό, σε συντρίμια. Συγχρόνως, σημαντικό μέρος του πληθυσμού έχει αφανιστεί από τρομοκρατικά «τυφλά» χτυπήματα, πείνα, αρρώστιες, καθώς τα νοσοκομεία υπολειπόμενα, και από βάνουσες δολοφονίες των τζιχαντιστών, ενώ εκατομμύρια το έχουν εγκαταλείψει, αναζητώντας μια νέα ζωή εκτός συνόρων. Πρόκειται για έναν λαό που μέχρι πρότινος ζούσε ειρηνικά, παρ' όλες τις θρησκευτικές διαφορές που προέκυπταν μεταξύ των κατοίκων. Η Πένυ (το πλήρες όνομά της είναι στη διάθεση του περιοδικού) είναι μια δυναμική Ελληνίδα που πριν από 28 χρόνια εγκατέλειψε τη σιγουριά της Ελλάδας για να παντρευτεί εκεί έναν μουσουλμάνο Σύριο, τον οποίο ερωτεύτηκε, ξεκινώντας μια ολότελα νέα, πολιτισμικά διαφορετική ζωή. Ως εκ τούτου, βρισκόταν εκεί όταν ξεκίνησαν όλα όσα εμείς παρακολουθούμε μέσα από την τηλεόραση. Η ζωή η δική της όσο και της οικογένειάς της απειλήθηκε επανειλημμένως, είδε την πόλη της να γίνεται αποκαΐδια, αγαπημένους φίλους να χάνουν τα πάντα, ενίοτε και τη ζωή τους. Τα τελευταία δύο χρόνια έχει επιστρέψει, μαζί με τον γιο της, στην Αθήνα. Ο σύζυγός της αρνείται πεισματικά να εγκαταλείψει τον τόπο του, φυλάσσοντας τις Θερμοπύλες. Η ίδια αναγκάζεται να επισκέπτεται τακτικά το σπιτικό τους, επιστρέφοντας στην κόλαση που αποτελεί πια ο αλλοτινός αυτός παράδεισος, αψηφώντας κάθε φορά τρομερούς

κινδύνους. Συνάντησα τη θαρραλέα αυτή γυναίκα, η οποία εξακολουθεί να εκφράζει την εμπιστοσύνη της στον Πρόεδρο Άσαντ, θεωρώντας ότι δεν είναι εκείνος ο αποκλειστικός υπεύθυνος για τις φρικαλεότητες που συμβαίνουν στην πολύπαθη δεύτερη πατρίδα της.

- **Θυμάμαι να με παίρνουν τηλέφωνο φίλοι από την Ελλάδα και να μου μιλάνε για πόλεμο κι εγώ να τους λέω ότι δεν συμβαίνει τίποτα. Υπήρχε μια αναταραχή, αλλά πίστευα ότι θα διευθετηθεί. Μέχρι που μια μέρα, το καλοκαίρι, ακούσαμε πυροβολισμούς. Είχαν εισβάλει σε μια συνοικία στο Χαλέπι.**

— Φέτος τον Μάρτιο ο πόλεμος στη Συρία κλείνει 7 χρόνια. Θυμάσαι πόσο καιρό πριν διαφαινόταν ότι τα πράγματα θα πήγαιναν προς τα εκεί; Μας κατέλαβε εξαπίνης! Δεν διαφαινόταν τέτοιου είδους πρόβλημα και η Αραβική Άνοιξη ήταν πολύ μακριά. Μαθαίναμε όλα όσα συνέβαιναν στην Αίγυπτο και λέγαμε ότι θα σταματούσε εκεί, ότι δεν θα έφτανε μέχρι εμάς. Για ποιον λόγο, άλλωστε; Το βιοτικό επίπεδο στη Συρία ήταν σε πολύ υψηλότερο επίπεδο, οι βιομηχανίες και οι βιοτεχνίες έδιναν εργασία, ο λαός ζούσε με ομόνοια και κατανόηση. Όλοι ήμασταν απόλυτα ασφαλείς στην καθημερινότητά μας. Όταν ξέσπασαν τα επεισόδια στην κωμόπολη της Νταρά πιστέψαμε πως η κατάσταση θα διευθετούνταν εκεί.

Οι φίλοι μας έχουν φύγει, έχουν σκοτωθεί, έχουν ακρωτηριαστεί, έχουν τυφλωθεί, έχουν μισοτρελαθεί. Πριν από τρεις μήνες το σπίτι ενός συναδέλφου του άντρα μου δέχτηκε τυφλό χτύπημα. Σκοτώθηκαν η γυναίκα του και τα τέσσερα παιδιά του. Πηγή: www.lifo.gr

— Κι όμως, η Συρία κυβερνιέται από ένα καταπιεστικό καθεστώς, το κόμμα Μπάαθ και την οικογένεια Άσαντ εδώ και δεκαετίες... Όσον αφορά το κόμμα Μπάαθ, την εποχή που ανέλαβε τη διακυβέρνηση θεωρήθηκε επαναστατικό. Η προηγούμενη κατάσταση χαρακτηριζόταν από μεγάλη διαφθορά. Το Μπάαθ ξεκίνησε από νασεριστές και αλεβίτες μαζί με χριστιανούς και σουνίτες, που αποτέλεσαν και τα ιδρυτικά μέλη. Σήμερα δεν έχει καμία σχέση με το κόμμα που ήταν τότε. Ανέλαβε ουσιαστικά το 1973, μετά τον πόλεμο με το Ισραήλ, όταν η Συρία αποτελούσε, μαζί με την Αίγυπτο, κοινό κράτος. Υπάρχει διαφθορά, πάντα υπήρχε και θα συνεχίσει να υπάρχει. Δεν νομίζω ότι δεν θα υπήρχε αν είχαμε άλλη κυβέρνηση, γιατί έτσι είναι ο τρόπος ζωής εκεί. Το να δώσεις μπαξίσι δεν είναι επιλήψιμο, είναι τρόπος να κάνεις τη δουλειά σου. Βέβαια, είναι η άκρη του νήματος, αλλά, επαναλαμβάνω, είναι τρόπος ζωής. Σήμερα κυβερνά ένας άνθρωπος που δεν ήταν στη σειρά διαδοχής, ανέλαβε λόγω του θανάτου του αδελφού του. Το κόμμα, όμως, δεν είναι αυτός, είναι αυτό που υπήρχε προ της διακυβέρνησης Μπασάρ και θα υπάρχει και μετά από αυτόν. Το κόμμα δεν είναι πρόσωπο αλλά σύστημα εξουσίας μέσα στο οποίο οι σουνίτες είναι πλειονότητα. Προσωπικά, ανήκω στους συμπαθούντες. Ανέλαβε το 2000, μετά τον θάνατο του πατέρα του, και θεωρώ ότι βελτίωσε κατά πολύ τη θέση της Συρίας. Στην πραγματικότητα, την έβγαλε από τη σκιά του σοβιετικού τύπου κράτους στην καπιταλιστική Δύση.

— Παράξενο να τα ακούω αυτά από μια απελευθερωμένη Δυτική γυναίκα, με αριστερές καταβολές. Δεν εκθειάζω τον Μπασάρ. Δεν έχω συμφέροντα από αυτό. Αρνούμαι όμως να αποκρύπτω την αλήθεια για να είμαι αρεστή. Δεν σήκωσε ξαφνικά ο ηγέτης αεροπλάνα για να βομβαρδίσει τον λαό του. Δεν βιαιοπράγησε εναντίον μας. Το ότι προσπάθησε να λύσει το θέμα στη γένεσή του με ήπιο τρόπο ήταν το λάθος του. Έδωσε χρόνο στους εχθρούς να συνταχτούν. Πέραν αυτού, όμως, δεν βλέπω αυτήν τη στιγμή στο πολιτικό στερέωμα της χώρας κάποιον ικανότερο. Τα χαρτιά του Μπασάρ είναι ανοιχτά. Γνωρίζουμε ποιος είναι, οι άλλοι δεν ξέρουμε ποιοι είναι, δεν έχουν ταυτότητα. Εμφανίζονται σαν διάττοντες αστέρες της δικαιοσύνης και της ελευθερίας, δημιουργούν γκρουπ, αυτό της Ιστανμπούλ, της Τζέντα, του Κατάρ, και εξαφανίζονται. Δεν έχουν σοβαρή πολιτική ταυτότητα. Κάποιοι είναι παντελώς άγνωστοι.

Τα συντρίμια του ξενοδοχείου Carlton και άλλων κτιρίων στη γύρω περιοχή, Ιανουάριος 2017. © UNESCO

— Πότε συνειδητοποιήσατε, λοιπόν, ότι είχατε μπλέξει άσχημα; Θυμάμαι να με παίρνουν τηλέφωνο φίλοι από την Ελλάδα και να μου μιλάνε για πόλεμο κι εγώ να τους λέω ότι δεν συμβαίνει τίποτα. Υπήρχε μια αναταραχή, αλλά πίστευα ότι θα διευθετηθεί. Μέχρι που μια μέρα, το καλοκαίρι, ακούσαμε πυροβολισμούς. Είχαν εισβάλει σε μια συνοικία στο Χαλέπι.

— Ποιοι; Ακροδεξιοί σουνίτες που κατέβηκαν από την Ιντλέμπ της βόρειας Συρίας. Επιτέθηκαν με σκοπό να καταλάβουν το Χαλέπι. Ήταν στρατιωτικοί που εγκατέλειψαν το στράτευμα με αφορμή τη διαφθορά. Αυτοί που με χρήματα του Κατάρ συγκρότησαν αρχικά τον FSA. Επαναστάτες που κράτησαν, παρ' όλες τις ενστάσεις τους, τα χρήματα που για χρόνια προσπορίζονταν, που δεν ντράπηκαν να πάρουν από ξένη χώρα χρήματα και να στραφούν ενάντια στην πατρίδα τους, να ανοίξουν την κερκόπορτα στους εισβολείς της Αλ Κάιντα. Μαζί τους ήταν αδελφοί μουσουλμάνοι και δυσαρεστημένοι, που τα ξένα χρήματα ξέπλυναν τις όποιες αναστολές τους. Ο σκοπός διαφαινόταν πως θα ήταν η εγκαθίδρυση ακραιφνώς σουνιτικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με το ορθόδοξο Ισλάμ και τον νόμο της Σαρία. Έτσι ξεκίνησαν όλα. Σηκώθηκαν ελικόπτερα εναντίον τους, γιατί το Χαλέπι δεν διέθετε στρατό ικανό. Οι σχέσεις με την Τουρκία βρίσκονταν στο καλύτερο δυνατό επίπεδο, ο Ερντογάν πηγαινοερχόταν και εγκαινίαζε γήπεδα στο Χαλέπι με τον «αδελφό» Μπασάρ. Αυτά συνέβησαν τον Ιούνιο του 2012 λίγο πριν

από το Ραμαζάνι. Ήμασταν όλοι στις ταρατσες και στα μπαλκόνια και κοιτάζαμε τα ελικόπτερα που πλησίαζαν να τους αναχαιτίσουν. Τότε ακόμα οι εισβολείς δεν είχαν οπλισμό τελευταίας τεχνολογίας. Μετά κατέφθασαν τα αεροπλάνα, και μετά στήθηκαν τα οδοφράγματα και η πολιτοφυλακή ανέλαβε την επιτήρηση των δρόμων. Κάθε γειτονιά προστατευόταν από τους δικούς της: τους Αρμένιους, τους Κούρδους, τους χριστιανούς και ούτως καθεξής. Το ίδιο διάστημα επανεμφανίστηκαν οι Σαμπίχα, ομάδες πολιτοφυλακής αλαουιτών, στους οποίους είχαν προσχωρήσει και σουνίτες. Επρόκειτο για ομάδες διεφθαρμένες που δρούσαν ποικιλοτρόπως την προ του 2000 εποχή και τους οποίους είχε δραστηκότητα περιορίσει ο Μπασάρ. Στην παρούσα περίπτωση, όμως, τα «χέρια» ήταν απαραίτητα. Οι ομάδες αυτές, ιδιαιτέρως αντιπαθείς στους κατοίκους του Χαλεπίου, δημιούργησαν διάφορα προβλήματα - ακούστηκαν απαγωγές έναντι λύτρων, κλοπές και άλλα. Ύστερα, όμως, από τις έντονες διαμαρτυρίες των πολιτών και την ανασύνταξη του στρατού, μαζεύτηκαν.

— Πότε άρχισαν οι ελλείψεις τροφίμων; Λίγο αργότερα. Σιγά-σιγά, οι τζιχαντιστές άρχισαν να καταλαμβάνουν συνοικίες στο Ανατολικό Χαλέπι. Η Αλ Κάιντα ως Νόσρα, συνεπικουρούμενη από μικρότερες ομάδες ισλαμιστών, άρχισε να καταλαμβάνει τη μία συνοικία μετά την άλλη στο Ανατολικό Χαλέπι, με αποτέλεσμα να πολιορκείται το δυτικό κομμάτι της πόλης. Τότε άρχισαν οι ελλείψεις. Υπήρχε περίοδος που δεν μπορούσε να μπει στην πόλη τίποτα. Δεν είχαμε τίποτα. Ούτε πετρέλαιο, ούτε νερό, ούτε υγραέριο ή ηλεκτρική ενέργεια. Γίνονταν δολιοφθορές, ξεκίνησαν οι τρομοκρατικές επιθέσεις με καταστροφές κτιρίων, κλάπηκαν λεωφορεία, ασθενοφόρα, βαρέα μηχανήματα, ολόκληρα εργοστάσια που ξηλώθηκαν και πουλήθηκαν στην Τουρκία. Οι εισβολείς κατέλαβαν το Σείχ Μακσούντ από τους Κούρδους και τη συνοικία της Μπουστάν Αλ Πασά και από κει άρχισαν να βάλλουν, αρχικά με φιάλες υγραερίου που εκτόξευαν με αυτοσχέδιους εκτοξευτήρες, με παλιούς θερμοσίφωνες γεμάτους εκρηκτικά και όλμους κατά των χριστιανικών συνοικιών της Μιντάν και της Αζίζιε. Εκείνο το διάστημα απήγαγαν τον ελληνορθόδοξο μητροπολίτη Χαλεπίου Παύλο και τον συροϊακωβίτη μητροπολίτη Χαλεπίου Γιοχάνα, των οποίων η τύχη, μέχρι σήμερα, αγνοείται. Κούρδοι, χριστιανοί και σουνίτες πολίτες έχαναν τη ζωή τους και άρχισε η μετακίνηση, αρχικά εντός της πόλης, για να ακολουθήσει η προσφυγιά.

Το 2013 οι αντάρτες ισλαμιστές έκαψαν την Μεντίνε, δηλαδή το σουκ. Αυτό είναι ό,τι απέμεινε...
©UNESCO

Το σουκ την εποχή της δόξας του

— Το ISIS πότε εμφανίστηκε; ISIS και DAESH είναι η ίδια τρομοκρατική οργάνωση.

Στη Δύση αναφέρεται με τα γνωστά αρχικά. Αρχικά, εμφανίστηκε μάλλον το 2003, στο Ιράκ, και τον Ιούνιο του 2006 νομίζω ότι εμφανίστηκε στη Μοσούλη. Αποτελούνται από 200 περίπου ομάδες. Υπάρχει αναρχία ακόμα και μέσα στις δικές τους τάξεις, που προκαλεί αιματηρές συγκρούσεις τελευταία και στο Ιράκ και στη Συρία, όπου οπισθοχωρούν.

— Αυτοί είναι Σύριοι ή άλλες εθνικότητες; Βασικά, το ISIS είναι μόρφωμα που «ανατράφηκε» στο Ιράκ. Στις τάξεις του συμπεριλαμβάνονται μουσουλμάνοι σουνίτες διαφόρων εθνικοτήτων, μεταξύ αυτών και πολλοί Δυτικοί. Είναι, κατά τη δική τους ομολογία, χαλιφάτο και ο χαλίφης αυτών ο Ιμπραχίμ Αλ Μπαγκντάτι.

— Ο επίσημος στρατός έφτασε; Ο συριακός στρατός ήταν προετοιμασμένος και εκπαιδευμένος στην αντιμετώπιση εξωτερικού εχθρού στα χαρακώματα, λόγω της μακρόχρονης κατάστασης πολέμου με το Ισραήλ. Δεν ήταν εκπαιδευμένος σε αντάρτικο πόλεων κι αυτή ήταν η πραγματικότητα. Στην αρχή είχε ήττες που τις διαδέχτηκαν νίκες και όσο περνούσε ο καιρός, οι νίκες γίνονταν περισσότερες. Το Δυτικό Χαλέπι, όπου και η καρδιά της πόλης, άντεξε, κι αυτό γιατί ο λαός υπέμεινε τη δυστυχία, την ανέχεια, τον τρόμο που φέρνει η βία και όλα τα άλλα που δεν θέλω καν να θυμάμαι, μέχρι να επιστρέψει ο στρατός, ετοιμοπόλεμος κι οργανωμένος.

- **Δέχτηκα απειλές για τη ζωή μου, αναγκάστηκα να εγκαταλείψω την οικογένειά μου και να έρθω μόνη στην Ελλάδα. Το παιδί μου με ακολούθησε πολύ αργότερα κι αφού εμφανίστηκαν σοβαρά προβλήματα υγείας από τη στενοχώρια και την πίεση που είχα υποστεί. Δεν θα εγκατέλειπε την πατρίδα του διαφορετικά. Είχαμε αξίες εκεί και, εν τέλει, δεν έφυγε ως λιποτάκτης.**

— Το μεγάλο σουκ πότε καταστράφηκε; Το 2013 οι αντάρτες ισλαμιστές έκαψαν τη Μεντίνε, δηλαδή το σουκ. Την ίδια περίοδο τίναξαν τρεις φορές στον αέρα το ξενοδοχείο Κάρλτον κάτω από το κάστρο και κατέστρεψαν το τζάμι του Σινάν, το Χαν Σουνέ, το διοικητήριο και τον περιβάλλοντα χώρο του κάστρου.

— Εν τέλει, τι θέλουν οι τζιχαντιστές, τι επιδιώκουν; Να δημιουργήσουν μια ακραιφνώς ισλαμική θεοκρατική κυβέρνηση. Δεν τους ενδιαφέρουν οι εθνικές ταυτότητες, τους ενδιαφέρει να φτάσει παντού το κατά τη σουνιτική, ουαχαμπιτική εκδοχή, Ισλάμ και να καταλάβει τα πάντα. Οι ίδιοι, βεβαίως, στην πραγματικότητα είναι μισθοφόροι.

— Η καταστροφή που βλέπουμε στα βίντεο αντανακλά την πραγματικότητα; Οι πρώτοι που ανέβασαν βίντεο στο Διαδίκτυο ήταν οι τζιχαντιστές, υπερήφανοι για

τις καταστροφές που προκαλούσαν, τους αποκεφαλισμούς και τις λοιπές βιαιοπραγίες. Αυτά τα βίντεο δεν λογοκρίθηκαν και στο Χαλέπι είχαμε πρόσβαση με σύνδεση μέσω μπαταριών ή ηλιακών πάνελ. Έτσι παρακολουθούσαμε τα τεκταινόμενα σε γειτονιές και περιοχές που αδυνατούσαμε να προσεγγίσουμε.

Ο κήπος του Μεγάλου Τζαμιού ©UNESCO

— Δεχτήκατε απειλές ως οικογένεια επειδή ήσουν χριστιανή και ξένη; Ως οικογένεια, όπως όλοι. Δέχτηκα απειλές τηλεφωνικά. Δεν ξέρω αν τους ενοχλούσε η θρησκευτική μου ταυτότητα, ο μεικτός γάμος με μουσουλμάνο ή η απόφαση του συζύγου μου, εν μέσω τέτοιας καταστροφής, να συνεχίσει, περπατώντας μια ώρα κάθε μέρα και με κίνδυνο της ζωής του, να πηγαίνει στο γραφείο όπου εργαζόταν επί σειρά ετών ως δημόσιος υπάλληλος. Στην αρχή μόνος, για να ακολουθήσουν κι άλλοι συνάδελφοι, χριστιανοί και μουσουλμάνοι. Αυτή ήταν η μόνη αντίσταση που μπορούσαν να φέρουν απέναντι στη λαίλαπα που προσπαθούσε να καταστρέψει τη ζωή μας, κρατώντας ζωντανό τον δημόσιο τομέα. Σας διαβεβαιώ ότι το κατόρθωσαν, έντιμοι δημόσιοι υπάλληλοι όλοι, με κίνδυνο της ζωής τους. Ο δημόσιος τομέας συνεχίζει να λειτουργεί ανελλιπώς, μισθοί και συντάξεις πληρώνονται κάθε μήνα κι αυτό είναι ένα μεγάλο κέρδος. Γιατί στο Χαλέπι, παρ' όλη την καταστροφή, το χρήμα ανακινούσε το οποιασ μορφής εμπόριο, ακόμα κι αν οι έμποροι είχαν να πουλήσουν το στοκ εμπόρευσμά τους, παρουσιάζοντάς το σε έναν πάγκο, οπουδήποτε έβρισκαν ελεύθερο χώρο. Δέχτηκα, λοιπόν, απειλές για τη ζωή μου, αναγκάστηκα να εγκαταλείψω την οικογένειά μου και να έρθω μόνη στην

Ελλάδα. Το παιδί μου με ακολούθησε πολύ αργότερα κι αφού εμφανίστηκαν σοβαρά προβλήματα υγείας από τη στενοχώρια και την πίεση που είχα υποστεί. Δεν θα εγκατέλειπε την πατρίδα του διαφορετικά. Είχαμε αξίες εκεί και, εν τέλει, δεν έφυγε ως λιποτάκτης.

— Μου έχεις πει πως κάποια στιγμή ο άντρας σου ήταν έτοιμος να τινάξει στον αέρα το σπίτι σας, αν μπουκάρανε οι τζιχαντιστές. Τις περισσότερες φορές οι επιθέσεις των τζιχαντιστών ήταν σφοδρότατες και τέτοιες ώρες ο σύζυγός μου έλεγε ότι αν καταλάβαινε πως έφτασαν στην πολυκατοικία μας, θα έβαζε φωτιά στις φιάλες υγραερίου που έχουμε και όποιον πάρει ο Χάρος! Δεν θα ανεχόταν να βασανιστούμε ή να αποκεφαλίσουν εμάς, τις αδελφές του και την υπόλοιπη οικογένεια που φιλοξενούσαμε μετά την καταστροφή των σπιτιών τους.

Πηγή: lifo.gr